

5. Нивен П.Р. Сбалансированная система показателей: Шаг за шагом: максимальное повышение эффективности и закрепление полученных результатов / Пер с англ. / П. Р. Нивен. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 312 с.

6. Каплан Р.С. Сбалансированная система показателей «От стратегии к действию» / Р.С. Каплан, Д.П. Нортон. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003. – 210 с.

ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Яцечко А. І., студентка

Науковий керівник: Борисяк О. В., к.е.н., доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

На сьогоднішній день існує необхідність дослідження цілої низки питань, пов'язаних з формуванням дієвого механізму управління підприємства. Під механізмом управління слід розуміти цілісну систему організаційних та економічних елементів, які забезпечують взаємозв'язок всіх елементів для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Широкому спектру проблем формування механізму фінансового менеджменту підприємств присвячено наукові праці таких вітчизняних учених-економістів, як: О. Бандурка, Л. Гнілицька, С. Кавун, Т. Клебанова, А. Козаченко, Н. Куркін, О. Ляшенко, В. Пономаренко, П. Пригунов, та ін.

Метою роботи є виявлення та характеристика особливостей механізму фінансового менеджменту на підприємстві.

Фінансове управління як самостійний напрям наукових досліджень і вид управлінської діяльності сформувався внаслідок:

- масової приватизації державних підприємств і їх реорганізація в акціонерні товариства;
- розвитку підприємництва;
- розвитку фінансового ринку;
- вдосконалення фінансових технологій.

Механізм фінансового менеджменту – цілісна, взаємопов'язана та взаємодіюча система рівнів, систем забезпечення, методів, важелів та інструментів розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання [1, с. 44].

Механізм фінансового управління на підприємстві містить в собі низку особливостей, розглянемо деякі з них.

Одним із елементів механізму фінансового управління на підприємстві є фінансова служба. Завданнями фінансової служби підприємства є: 1) фінансування витрат на виробництво, капітальних вкладень та інших витрат; 2) виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, постачальниками, працівниками, засновниками; 3) пошук шляхів збільшення грошових надходжень; 4) забезпечення збереження та оборотності оборотних засобів; 5) контроль за ефективністю використання основних фондів; 6) організація і вдосконалення форм грошових розрахунків.

Функції фінансової служби підприємства [2, с. 25]:

- фінансово-кредитне планування;
- розрахунки з робітниками і службовцями, бюджетом, банками, постачальниками і підрядними організаціями.

Інформаційне забезпечення створює основу для здійснення функцій фінансового менеджменту відносно об'єкта та суб'єкта, є необхідною умовою підготовки фінансових рішень, їх оцінки та прийняття. Формування та використання інформаційної бази суб'єкта господарювання значною мірою впливає як на ефективність фінансового менеджменту та управління окремими його об'єктами, так і на ефективність корпоративного управління, реалізацію місії та стратегії бізнесу. Особливе значення у фінансовому менеджменті має інформація, яка є результатом діяльності виконавців, служб та підрозділів фінансової служби суб'єкта господарювання.

Філософія фінансового управління ґрунтується на філософії людини, філософії господарювання, філософії держави та права, філософії бізнесу і управління теоріями управлінських рішень.

Мистецтво як вид творчої діяльності ставить кваліфікаційні вимоги до фінансових менеджерів, зокрема вимагає вміння мислити творчо, креативно, стратегічно та просторово, мати здібності організатора, психолога, педагога, володіти професійними знаннями та навичками, мати високий рівень правових знань, культури управління, вміння працювати в команді.

Формування механізму фінансового управління можна розглядати як елемент забезпечення фінансової стійкості підприємства, один із факторів забезпечення фінансової безпеки організації. Фінансова безпека є складовою загальної економічної безпеки підприємства. Економічна безпека підприємства — це такий стан корпоративних

ресурсів і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найефективніше їх використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам [3, с. 61].

Фінансове управління розглядають також як вид підприємницької діяльності, що передбачає надання підприємствам платних фінансових управлінських послуг, які не в змозі утримувати великий штат фінансових менеджерів, зокрема фінансових аналітиків, експертів та ін. Фінансовий менеджмент, як і підприємництво, ґрунтується на принципах свободи економічного вибору.

Важливою умовою ефективного фінансового менеджменту є робота з персоналом, до якої належать комплекс робіт з відбору, анкетування, стажування майбутніх працівників та визначення вимог до їх кваліфікаційного рівня, досвіду роботи, вміння працювати в команді, людських якостей, культурного рівня та морально-етичних якостей. Важливими компонентами успіху є формування корпоративної культури, визначення правил поведінки, кодексу честі фінансового менеджера, запровадження системи безперервного навчання, підвищення кваліфікації фінансових менеджерів, використання теорій ігор, ситуаційних вправ та ін.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що механізм фінансового менеджменту має чимало особливостей, які впливають на роботу підприємства. Механізм фінансового менеджменту є багатофункціональною системою, яка покликана виявляти та попереджувати загрози зовнішнього та внутрішнього характеру, знаходити найкращі джерела та напрямки для фінансування діяльності. Для сталого й ефективного розвитку підприємства потрібно покращувати систему управління та контролю на підприємстві. За допомогою контролю керівництво оцінює ефективність фінансових заходів, що дає змогу встановлювати оперативні управлінські рішення, спрямовані на вирішення поставлених завдань. Покращення системи контролю дозволить підвищити ефективність та захищеність фінансів підприємства в цілому.

Література.

1. Фінанси: [Підруч.] / За ред. С. І. Юрія, В.М. Федосова. - К.: Знання, 2008. – 611 с.
2. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Національний банк України; Університет банківської справи. - К.: УБС НБУ, 2007. – 550 с.

3. Карлін М.І. Управління державними фінансами: [навч. посібн.] / М. І. Карлін, О.В. Борисюк. – Луцьк : ПП Іванюк , 2013. – 273 с.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Булигіна А. С., студентка

Науковий керівник: Борисюк О. В., к.е.н, доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Аналізуючи фінансові ринки країн, що розвиваються і будують ринкові відносини, в тому числі й України, спеціалісти роблять висновок про агресивність і високий ступінь ризику. Учасники фінансового ринку України несуть ризики, як емітенти, як інвестори (за операціями з цінними паперами) і як дилери. Тому діяльність суб'єктів фінансового ринку потребує особливих портфельних стратегій, спеціально підібраних фінансових інструментів, які б знижували ці ризики. Ефективна стратегія поведінки в умовах ризику дає змогу виявляти схильність до ризиків, аналізувати та оцінювати їх, вибирати і застосовувати певні методи управління ними, здійснювати фінансовий контроль, що забезпечить суб'єктам фінансового ринку успішно здійснювати свою діяльність і досягати поставлених цілей з найменшими втратами.

Під фінансовим ризиком підприємства розуміється ймовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходу чи капіталу у ситуації невизначеності умов здійснення його фінансової діяльності [1, с. 19].

Отже, під ризиком у фінансово-господарській діяльності підприємств розуміють ймовірність виникнення збитків, втрат або недоотримання прибутку порівняно з прогностичним варіантом. Особливість фінансових ризиків полягає в тому, що вони є наслідком взаємовідносин між суб'єктами ризику, тобто виникають через так званий людський фактор, не мають природних стабілізаторів рівня ризику. А відтак, вони мають небезпечну властивість – постійно змінюватись, не підлягають узагальненню, є суто індивідуальними, тощо. Тому особливого значення набуває необхідність їх класифікувати, ідентифікувати, виміряти та управляти ними.

Основна мета управління фінансовими ризиками – мінімізація пов'язаних з ними фінансових втрат. Головними завданнями